

Rolnummers 208-211-212-213- 214-216-217-219-221 en 226
Arrest nr. 27 / 90 van 14 juli 1990

A R R E S T

In zake : de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van artikel 2 van het decreet van de Vlaamse Raad van 20 december 1989 houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, ingesteld door de gemeenten Kraainem, Lennik, Meise, Merchtem, Zemst, Zaventem, Linkebeek, Beersel en Steenokkerzeel en door de stad Vilvoorde.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en J. Sarot,
en de rechters I. Pétry, D. André, K. Blanckaert, L.P. Suetens en M. Melchior,
bijgestaan door de griffier L. Potoms,
onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van de vorderingen

Bij verzoekschriften aan het Hof verzonden bij aangetekende brieven met poststempel van 22, 26, 27, 28 en 29 juni 1990 en 2 juli 1990, wordt de schorsing gevorderd van artikel 2 van het decreet van de Vlaamse Raad van 20 december 1989 houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, voor zover het artikel 47, § 2, 4^e, invoegt in het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen door :

- de gemeente Kraainem, A. Dezangrelaan 17, 1950 Kraainem;
- de gemeente Lennik, Marktpllein 18, 1680 Lennik;
- de gemeente Meise, Gemeenteplein, 1860 Meise;
- de stad Vilvoorde, Grote Markt, 1800 Vilvoorde;
- de gemeente Merchtem, Nieuwstraat 1, 1880 Merchtem;
- de gemeente Zemst, De Griet 1, 2940 Zemst;
- de gemeente Zaventem, Stationsstraat 8, 1930 Zaventem;
- de gemeente Linkebeek, Gemeenteplein, 1630 Linkebeek;
- de gemeente Beersel, Brusselsesteenweg 196, 1641 Beersel;
- de gemeente Steenokkerzeel, Fuerisonplein 18, 3080 Steenokkerzeel.

De gemeente Beersel vordert bovendien de schorsing van artikel 2 van het decreet van de Vlaamse Raad van 20 december 1989 voor zover het de artikelen 47quinquies, 47sexies, 47octies, 47decies, §§ 2 en 4, en 47undecies wijzigt of invoegt in voormeld decreet van 2 juli 1981 van het Vlaamse Gewest.

Elk van die vorderingen is opgenomen in een verzoekschrift dat strekt tot vernietiging van de bepaling of de bepalingen waarvan de schorsing is gevorderd.

Het verzoekschrift van de gemeente Kraainem is ingeschreven op de rol onder het nummer 208, dat van de gemeente Lennik onder het nummer 211, dat van de gemeente Meise onder het nummer 212, dat van de stad Vilvoorde onder het nummer 213, dat van de gemeente Merchtem onder het nummer 214, dat van de

gemeente Zemst onder het nummer 216, dat van de gemeente Zaventem onder het nummer 217, dat van de gemeente Linkebeek onder het nummer 219, dat van de gemeente Beersel onder het nummer 221 en dat van de gemeente Steenokkerzeel onder het nummer 226.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikkingen van 25, 27, 28 en 29 juni 1990 en 2 en 4 juli 1990 heeft de voorzitter in functie conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof in de respectieve zaken de leden van de zetel aangewezen.

Bij beschikkingen van 4 juli 1990 heeft het Hof de zaken met rolnummers 208, 211, 212, 213, 214, 216, 217, 219, 221 en 226 samengevoegd en de dag van de terechtzitting voor het debat over de vorderingen tot schorsing vastgesteld op 10 juli 1990.

Van die beschikkingen is kennis gegeven aan de verzoekende partijen en aan de overheden vermeld in artikel 76, § 4, van de organieke wet en de advocaten van partijen zijn verwittigd van de datum van de terechtzitting bij aangetekende brieven van 4 juli 1990.

Ter terechtzitting van 10 juli 1990 :

- zijn verschenen :

. Mr. M. Denys, advocaat bij de balie te Brussel, voor de gemeenten Zaventem en Beersel;

. Mr. Ch. Juliens, advocaat bij de balie te Brussel, voor de gemeente Zemst;

- hebben de rechters K. Blanckaert en M. Melchior verslag uitgebracht;

- zijn Mr. Denys en Mr. Juliens gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De verzoekende partijen zijn in het Vlaamse Gewest gelegen gemeenten.

Zij vechten artikel 47, § 2, 4°, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen aan, dat gewijzigd werd door het decreet van 20 december 1989. Dat artikel voert een heffing in van 350 fr. per ton voor het ophalen van afvalstoffen in het Vlaamse Gewest om gestort of verbrand te worden buiten dat Gewest.

De verzoekende partijen doen opmerken dat zij gedwongen zijn hun afvalstoffen in het Waalse Gewest te storten bij gebreke van geschikte verwerkingsinfrastructuur in de nabijheid van hun gemeenten.

Terwijl zij alle mogelijke kosten in verband met dat storten integraal dragen, moeten zij krachtens de aangevochten bepaling aan het Vlaamse Gewest een heffing betalen die gelijk is aan de heffing op afvalstoffen die in het Vlaamse Gewest worden gestort.

De gemeenten Kraainem, Lennik, Meise, Merchtem, Zemst, Zaventem, Linkebeek en Steenokkerzeel en de stad Vilvoorde betogen dat de Vlaamse wetgever door het invoeren van die heffing zijn territoriale bevoegdheid op fiscaal

gebied te buiten gaat en, anderzijds, de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet schendt omdat zij door het Vlaamse Gewest op net dezelfde wijze worden belast als de gemeenten die wel over de mogelijkheid beschikken om hun afvalstoffen binnen dat Gewest te verwijderen.

Voorts zou de aangevochten bepaling strijdig zijn met de artikelen 30 en 36 van het E.E.G.-Verdrag die het vrij verkeer van goederen waarborgen.

De gemeente Beersel vordert bovendien de schorsing van de artikelen 47quinquies, 47sexies, 47octies, 47decies, §§ 2 en 4, en 47undecies van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981, gewijzigd of ingevoegd door artikel 2 van het decreet van 20 december 1989. Die artikelen hebben betrekking op de inning van de verschillende heffingen die het decreet invoert.

Tot staving van haar beroep voert de gemeente Beersel in negen middelen de schending aan van de artikelen 6, 6bis, 8, 92, 93, 94, 107quater, 110 en 113 van de Grondwet, van de artikelen 6, § 1, II, 2°, en 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, van artikel 2 van de bijzondere wet van 16 januari 1989, van de artikelen 30 en 36 van het E.E.G.-Verdrag, alsmede van de gehele bevoegdheidsverdeling die in de Grondwet en in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vervat ligt.

A.2.1. Met uitzondering van de gemeente Linkebeek geven de verzoekende partijen in hun vordering tot schorsing te kennen wat volgens hen de jaarlijkse weerslag is van de betwiste heffing op de begroting.

Zij expliciteren het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat door de onmiddellijke toepassing van het decreet zou kunnen worden berokkend.

De gemeente Kraainem verklaart : " Het nadeel is dus belangrijk en moeilijk te herstellen ".

De stad Vilvoorde en de gemeente Zemst schrijven in hun verzoekschrift :
" Overwegende dat de onmiddellijke uitvoering van dit decreet een moeilijk te

herstellen ernstig nadeel meebrengt voor de gemeente", terwijl de gemeenten Lennik, Meise, Merchtem, Zaventem, Linkebeek en Steenokkerzeel stellen : " Overwegende dat de onmiddellijke uitvoering van dit decreet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel meebrengt voor de gemeente : betalen van een belangrijke extra taks ".

De gemeente Beersel betoogt : " De heffing heeft voor gevolg dat de gemeente Beersel jaarlijks met een extra uitgave van 2.000.000 fr. moet rekening houden. Dit weegt zwaar op de gemeentebegroting. De gevolgen van deze heffing kunnen niet meer hersteld worden, gezien het jaarlijks karakter van de begroting ".

- B -

Over de ontvankelijkheid

B.1 Uit artikel 21 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 volgt dat een vordering tot schorsing niet dan samen met een beroep tot vernietiging of na het instellen van zulk een beroep kan worden aangebracht. De vordering tot schorsing is derhalve ondergeschikt aan het beroep tot vernietiging.

Daaruit volgt dat de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing dient te worden betrokken.

B.2 Artikel 270 van de nieuwe gemeentewet bepaalt :

" Bij elke tegen de gemeente ingestelde rechtsvordering treedt het college van burgemeester en schepenen als verweerder op. Het stelt de vorderingen in kort geding en de bezitsvorderingen in; het verricht alle handelingen tot bewaring van recht of tot stuiting van verjaring en van verval.

Alle andere rechtsvorderingen waarbij de gemeente als eiser optreedt, mogen

door het college slechts worden ingesteld na machtiging van de gemeenteraad ".

De gemeenten Kraainem, Zemst, Zaventem en Beersel alsmede de stad Vilvoorde hebben bij hun verzoekschrift een uittreksel gevoegd van de beslissing van de gemeenteraad tot machtiging van het college om beroep tot vernietiging en tot schorsing van de voormelde bepalingen in te stellen. Bij brief van 3 juli 1990 heeft de gemeente Meise aan het Hof een soortgelijk stuk overgezonden.

Het verzoekschrift van de gemeente Merchtem en het uittreksel van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Steenokkerzeel dat bij het verzoekschrift van die gemeente is gevoegd, maken uitdrukkelijk melding van de machtiging tot het instellen van de vorderingen die de gemeenteraad van die gemeenten heeft gegeven.

Uit geen enkel gegeven uit het dossier blijkt dat de colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten Lennik en Linkebeek de machtiging van de gemeenteraad hebben verkregen om de vorderingen tot vernietiging en tot schorsing in te stellen.

Uit het onderzoek waartoe het Hof is kunnen overgaan in het kader van de vordering tot schorsing, blijkt dat de beroepen ingesteld door de stad Vilvoorde en door de gemeenten Kraainem, Meise, Merchtem, Zemst, Zaventem, Beersel en Steenokkerzeel ontvankelijk lijken, terwijl de door de gemeenten Lennik en Linkebeek ingestelde beroepen niet ontvankelijk lijken te zijn.

Derhalve dienen enkel de vorderingen tot schorsing ingesteld door de stad Vilvoorde en de gemeenten Kraainem, Meise, Merchtem, Zemst, Zaventem, Beersel en Steenokkerzeel te worden onderzocht.

Over de vordering tot schorsing

B.3 Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden

besloten :

- 1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- 2° de onmiddellijke uitvoering van het bestreden decreet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

Ter beoordeling van de tweede voorwaarde bepaalt artikel 22 van dezelfde wet bovendien : " De vordering bevat een uiteenzetting van de feiten waaruit moet blijken dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen ".

B.4 De verzoekende partijen beschouwen de jaarlijkse budgettaire weerslag van de betwiste heffing als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

De gemeente Beersel voegt eraan toe dat die extra uitgave zwaar weegt op de gemeentebegroting en dat de gevolgen van de heffing niet meer kunnen worden hersteld, gezien het jaarlijks karakter van de begroting.

B.5. De verzoekende partijen tonen niet aan waardoor het bedrag van de heffing de gemeentefinanciën ernstig in gevaar zou kunnen brengen.

Het nadeel dat zij aanvoeren is van financiële aard. Een eventuele vernietiging van de bestreden bepalingen zou tot gevolg hebben dat de heffingen onrechtmatig zouden zijn geïnd en aan de gemeenten zouden moeten worden terugbetaald.

Daaruit volgt dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen niet kan worden geacht een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te kunnen berokkenen.

Bijgevolg dienen de vorderingen tot schorsing te worden verworpen.

Om die redenen,

het Hof

Verwerpt de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van artikel 2 van het decreet van de Vlaamse Raad van 20 december 1989 houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 14 juli 1990.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva